

Verkkokurssien ulkopuolinen arviointi

Tie Vie - asiantuntijakoulutus
Turku, 18.3.05
Aino-Maija Hiltunen
HY, HILMA-verkosto

HILMA - naistutkimuksen yliopistoverkosto

- 8:n yliopiston yhteistyö, HY koordinoi
- <http://www.helsinki.fi/hilma>
- rehtorien sopimus 03, OPM-rahoitus 04-06
- verkko-opetus yhtenä toiminta-alueena, muita opetuksen, tutkimuksen ja tiedotuksen yhteistyö, kansainvälisyys, tutkijakoulun ja tohtoriopintojen suunnittelu ja koordinaatio – pyrkimys luoda myös hyvää verkosto- ja hallintokulttuuria

HILMAN verkkokursseista

- v. 2001 alkaen, tällä hetkellä olemassa 15 erilaista
- suoritettu ov-määrä (02-04) 767
- kurssien laajuus 2-4 ov, pääosin aineopintotasoisia (myös syventäviä, ei perusopintoja)
- Lv 2004-05 kursseja oli 7, joista uusia 4
- osallistujamäärät pienehköjä (max 25) (laatu määrää tärkeämpi...☺)
- kurssien suunnittelu paikallista tiimityötä, myös valtakunnallinen kehittämistyö alusta asti tärkeää
- naistutkimuksen monitieteisyys & yliopistojen erilaiset profiilit näkyvät kurssitarjonnassa: tutkimukseen pohjautuvia kursseja

Arvioinnin taustasta

- muiden verkostojen malli (ainakin kirjallisuustieteen verkosto ja Torus)
- toive ja idea alun perin verkko-opettajilta
- ajatus itsereflektiosta ja oman toiminnan kehittämisestä: arviointi auttaa sekä uusien kurssien suunnittelussa että kehittämään jo olemassa olevia
- osa opetuksen jatkuvaa laatuystyötä!
- avoimuuden idea, jaettu asiantuntijuus: yhteisön, ei yksilöiden osaamista

Toteutettiin...

- valittiin 2 kurssia, jotka kumpikin toteutettu jo 2 kertaa (näiden kurssien ensimmäisyys☺)
- Sanna Kivimäki ja Marianna Laiho (TaY): Tytöt, pojat ja media – <https://moodle.uta.fi>
- * Anna Rotkirch (HY): 1900-luvun feministejä <http://www.helsinki.fi/kristiina-instituutti/verkkokurssi/feministit/>

käytännössä:

- arviointi opettajille vapaaehtoista
- hankittiin 3 (-4) arvioijaa, ei kurssin vastuuyliopistosta, ei samasta kuin opettajat
- 3 arvioinnin näkökulmaa:
- sisältö
- verkkopedagogiikka ja –toteutus (visuaalinen, tekninen etc.)
- opiskelijan näkökulma

käytännössä...

- arvioijat tutustuivat kurssiin (aikaa n. 4 viikkoa), ja kirjoittivat 2-4 sivuisen kommentin opettajille (ennen tapaamista)
- Järjestettiin Arviointi-iltapäivä (ensimmäinen laatuaan HY:ssä;)), jossa arvioijat kommentoivat kursseja, opettajat kertoivat omasta kokemuksestaan, vastasivat palautteeseen ja kysyivät lisää, keskusteltiin yhteisesti (n. 30 osallistujaa, 8:sta eri yliopistosta)

Mihin arvioijat kiinnittivät huomiota?

- Kenelle kurssi on tarkoitettu (mitä tietoja opiskelijoilta edellytetään?)
- miten kurssin rakenne toimii, miten ohjeistus, tehtävien laajuus, työmäärä jne. sopii yhteen?
- mikä on verkkoon sopiva vaikeusaste, millaista aktiivoiva, persoonallinen, akateeminen opetuskieli?
- millaisia linkkejä ja oheismateriaaleja? (minne?/missä?)
- tekijänoikeus ja sopimus-asiat?

lisää...

- miten opettajat (kurssi) paikantuvat, ei vain henkilöinä vaan suhteessa tutkimustraditioon, millaisten valintojen tulos sisältö (teemat, näkökulmat, esimerkit, teorit jne) on?
- antavatko teemat eväitä analyysiin – tehtäviin?
- miten keskusteluja teemoitetaan, miten kurssin keskeiset käsitteet tuodaan esiin?

Mitä opittiin?

- arvioiden tulee olla kriittisiä, rakentavia, sisältää parannus- ja muutosehdotuksia (pelkkä "hyvähyvä" ei riitä)
- avoimuus ja läpinäkyvyys lisää uskaltamista: opettaminen ei ole "yksityisasia" ;)
- keskustelu verkko-opettamisesta nostaa myös yleistä opetuskeskustelun tasoa

opittiin...

- yliopistojen opetuskäytännöt ovat erilaisia – myös verkossa – arvioiminen sidoksissa myös pedagogiseen kulttuuriin (ja arviointikulttuuriin, jossa myös on talojen välillä eroja)
- verkko-opettaminen on taito, jota voi harjoitella ja jossa voi kehittyä

lisää...

- kurssin huolellinen suunnittelu, ilme ja ohjeistaminen (etukäteistyö) on onnistumisen edellytys (mutta ei yksin riitä)
- kurssi "syntyy" lopulta verkkokeskustelussa, ohjaamisessa, opettajan pedagogisessa presenssissä – vaikka tekstit ja materiaalitkin ovat tärkeitä

ja vielä...

* onnistuneen kurssin voi rakentaa monin tavoin, toimivia pedagogisia ratkaisuja on useita

- hyvä arviointi on lahja – ei vain kyseisen kurssin opettajille vaan myös verkoston muille verkko-opettajille

Mitä arvioinnissa voisi kehittää?

- opiskelija-arvioijan rooli – kurssille osallistunut vai ei? (hankaluus arvioinnin/arvostelun yhteensovittamisessa?)
- arvioijan rooli jo kurssin aikana: opettajien toive saada palautetta ohjaamisesta, verkkokeskustelusta
- miten arviointia hyödynnetään? arvioinnin merkitys näkyy siinä kuinka sen tulokset siirtyvät käytännöiksi

Mitä HILMAssa tehdään jatkossa?

- arvioinnista jokavuotinen käytäntö, iltapäivät järjestetään eri yliopistoissa (mahdollisuus profiloitua verkkokurssien kautta omassa talossa)
- ei pakollista opettajille, mutta suositeltavaa
- yhteinen verkoston koulutusprojekti: Naistutkimuksen yliopistopedagogiikan perusteet (2005-06) – tässä verkko-opettaminen yhtenä osana

Lopuksi:

- arviointikulttuuria voi ja kannattaa myös luoda aktiivisesti itse (...eli ei pelkästään odottaa yliopistojen/SA:n/verkostojen jne. opetus-/tutkimusarviointia)
- arviointi ei ole "tarkastus", "koe" tms. vaan yhteisen oppimisen mahdollisuus ja paikka
- arviointi edellyttää yhteisöltä "kollektiivista itsetuntoa" ☺

